

ØSTRE LANDSRET
DOM
afsagt den 4. juni 2025

Sag BS-20291/2024-OLR
(10. afdeling)

Peter Bodum A/S
(advokat Peter Christian Kierkegaard)

mod

Fiskars Finland Oy Ab
(advokat Nina Ringen)

Sø- og Handelsretten har den 22. marts 2024 afsagt dom i 1. instans (sag BS-2578/2023-SHR).

Landsdommerne Malou Kragh Halling, Katja Høegh og Uffe Sørensen har deltaget i ankesagens afgørelse.

Påstande

Appellanten, Peter Bodum A/S ("Bodum"), har over for den af Fiskars Finland Oy AB ("Fiskars") for Sø- og Handelsretten nedlagte påstand 1 om forbud påstået afvisning af den del af påstanden, som lyder "lade fremstille", og i øvrigt frifindelse, subsidiært i det hele frifindelse, mere subsidiært frifindelse for så vidt angår de varianter af koppen vist i bilag 1, som landsretten under hensyn til farvevalg og størrelse finder ikke krænker Fiskars' rettigheder.

Over for Fiskars' påstand 2 for Sø- og Handelsretten om destruktion af varelagere og påstand 3 for Sø- og Handelsretten om tilbagekaldelse og destruktion af det tilbagekaldte har Bodum påstået frifindelse, subsidiært frifindelse for så vidt angår de varianter af koppen vist i bilag 1, som landsretten under hensyn til farvevalg og størrelse finder ikke krænker Fiskars' rettigheder.

Over for Fiskars' for landsretten gentagne påstand 4 for Sø- og Handelsretten om betaling af 100.000 kr. med procesrente fra sagens anlæg har Bodum påstået frifindelse, subsidiært frifindelse mod betaling af et mindre beløb end påstået af Fiskars fastsat efter rettens skøn.

Bodum har herudover nedlagt selvstændig påstand om, at Fiskars skal betale 309.402,29 kr. med procesrente fra indleveringen af ankestævningen.

Indstævnte, Fiskars, har nedlagt påstand om stadfæstelse af Sø- og Handelsrettens dom, dog således at det tilkendte beløb på 75.000 kr. forhøjes til 100.000 kr. med tillæg af procesrente fra sagens anlæg. Fiskars har subsidiært nedlagt påstand om, at der træffes bestemmelse om forbud, destruktion af varelager og tilbagekaldelse og destruktion af det tilbagekaldte som bestemt ved den ankede dom, men begrænset til koppen vist i bilag 1, og Fiskars har for så vidt angår betalingspåstanden subsidiært nedlagt påstand om betaling af et mindre beløb efter rettens skøn, mere subsidiært stadfæstelse.

Fiskars har påstået, at den påstand Bodum har nedlagt over for Fiskars' påstand 1 om forbud, skal afvises. Fiskars har endvidere protesteret mod, at Bodum den 28. april 2025 ændrede sin frifindelsespåstand fra at angå de 75.000 kr., som Bodum blev pålagt at betale ved den ankede dom, til at angå den af Fiskars ved ankesvarskriftet nedlagte påstand 4 om betaling af 100.000 kr.

Bodums selvstændige påstand angår tilbagebetaling af det beløb på 75.000 kr. med tillæg af procesrente fra sagens anlæg samt sagsomkostninger, som Bodum blev pålagt at betale ved den ankede dom, og som Bodum har betalt til Fiskars. Fiskars er enig i, at der skal ske tilbagebetaling som påstået, hvis Bodum måtte få medhold i ankesagen.

Supplerende sagsfremstilling

Der er for landsretten yderligere fremlagt:

- En artikel fra Bo Bedre af 2. juli 2017 om ikoniske krus, herunder bl.a. Contrast-koppen,
- uddrag af Bodums kataloger fra 2019, 2021, og 2022, hvori bl.a. ses Bistro-kopper med korkomslag samt en række forskellige Douro-kopper og andre Douro-produkter,
- en artikel fra Folketingets hjemmeside af 9. februar 2023 med omtale af og illustration i form af et portræt af Folketingets tidligere formand Henrik Damm, hvori der ses en Contrast-kop,
- en artikel på Dansk Industris hjemmeside af 4. september 2023 om en stigende tendens hos danske forbrugere til at købe hos udenlandske webshops, herunder Amazon,
- uddrag af Pillivuyts 2024 katalog,

- udskrift fra Fiskars' hjemmeside om Contrast-koppen "Archived Designs since 2007",
- udskrifter, som viser Douro-koppen med silikone, fra Bodums, Elgigantens og Amazons hjemmesider af 6.-7. juni 2024 fra samt fra Imercos hjemmeside af 5. februar 2025, og
- mail fra finansdirektør i Bodum Ulrik Justesen til Bodums advokat af 4. april 2025 om, hvornår første salg af en række forskellige Bodum-produkter er sket, henholdsvis hvornår første salg af produkterne er sket i Danmark. Bodum har i overensstemmelse med det af Jørgen Bodum for landsretten forklarede, jf. herom nedenfor, anerkendt, at Canteen-koppen rettelig er lanceret i 2008/2009 og ikke som anført i mailen i 2004.

Der har været forevist Contrast-kopper og Douro-kopper med og uden silikone og forskellige andre kopper i landsretten.

Skriftlige vidneerklæringer

Bodums advokat har indhentet supplerende skriftlige vidneerklæringer fra Jørgen Bodum og Christian Bjørn. Erklæringerne er fremlagt i form af breve af 8. april 2025 fra advokaten med gengivelse af vidnernes svar på advokatens spørgsmål.

Det fremgår af brevet om Jørgen Bodums forklaring:

"Nedenstående spørgsmål til Jørgen Bodum er formuleret af advokat Peter Kierkegaard og sendt til Jørgen Bodum til brug for forberedelsen af hovedforhandlingen i ovennævnte sag. Spørgsmålene er endvidere sendt til advokat Nina Ringen med henblik på bemærkninger og indhentelse af evt. yderligere supplerende spørgsmål, som Fiskars ønskede besvaret skriftligt.

Advokat Nina Ringen har fremsendt bemærkninger, herunder at visse spørgsmål var ledende, visse var uklare, visse spørgsmål burde deles op i delspørgsmål, samt protester vedr. spørgsmål som knyttede sig til Bilag N, da dette bilag, efter Fiskars opfattelse, ikke indeholder en loyal og retvisende gengivelse.

Advokat Peter Kierkegaard har dernæst justeret spørgsmålene i lyset af advokat Nina Ringens bemærkninger, gennemgået de stillede reviderede spørgsmål med Jørgen Bodum og har i den forbindelse protokolleret Jørgen Bodums svar, som Peter Kierkegaard efterfølgende har sendt til Jørgen Bodum for evt. bemærkninger. Herefter har Peter Kierkegaard færdiggjort protokolleringen af Jørgen Bodums svar.

Indsigelserne mod bilag N er adresseret i det af Bodum indleverede processkrift af dags dato. Det bestrides at bilaget ikke er loyalt og retvisende. Spørgsmål vedrørende dette bilag fastholdes derfor.

Spørgsmål/Svar

1. Dommen side 38-41: Kan du vedstå dig din forklaring for Sø- og Handelsretten som gengivet i dommen?

Svar: Ja.

2. Dommen side 66: "Bodums inspirationskatalog, der er udarbejdet efter sagens anlæg ..." [Inspirationskataloget er gengivet i dommen side 8 – 13].

Er det korrekt, at inspirationskataloget er udarbejdet efter sagens anlæg, dvs. efter 17. januar 2022?

Svar: Ja.

3. Dommen side 39: "*Inspirationskataloget er en sammenstilling af dokumentation, som de havde liggende i forvejen. Der findes altid materiale og en baggrund for alle Bodums produkter*".

Er det materiale, som fremgår af "inspirationskataloget" udtryk for det væsentligste materiale og baggrund, som lå til grund for Douro-linjen?

Svar: Ja.

4. Er det korrekt, at inspirationskataloget er sammensat efter sagens anlæg, men er sammensat af materiale, som forelå før sagens anlæg, og som er indgået som baggrund og inspiration ved udarbejdelsen af Douro-linjen?

Svar: Ja.

5. Dommen side 9: Indgik netop de fotografier af Douro-dalen, som fremgår af dommen side 9, i designprocessen vedrørende Bodums Douro-linjen?

Svar: Nej. Fotografierne i inspirationskataloget er udvalgt til brug for inspirationskataloget som forklaring af idéen bag design-linjen. De markante linjer, som præger Douro-landskabet, var klar for alle, som var involveret i designprocessen omkring Douro-serien.

6. Din forklaring i dommen side 39 sammenholdt med inspirationskataloget side 8-13: "*Han kan tiltræde inspirationskatalogets beskrivelse af tidslinjen og inspirationen*".

Er det det korrekt, at det enkelte Bodum-produkter, som fremgår af inspirationskataloget (dommen side 9 -13) blev designet eller markedsført af Bodum de måneder og årstal, som fremgår af inspirationskataloget/dommen?

Svar: Ja. De produkter, som fremgår af inspirationskataloget er designet eller markedsført første gang de måneder og årstal, som fremgår af inspirationskataloget.

7. Bilag N: Er den sammenstilling af tidslinjen for markedsføring af Bodums produkter, som fremgår af bilag N, korrekt?

Svar: Ja. Det er samme årstal, som fremgår af inspirationskataloget.

8. Dommen side 39, din forklaring: "Douro-linjen er 99 % udviklet af Catherine Haug og 1 % af ham og Peter, der er er Bodum-koncernens designchef. Hans rolle er at godkende designs." Godkendte du eller Peter den endelige version af Douro-koppen med silikoneomslag?

Svar: Jeg godkendte designet.

9. Kan du uddybe udsagnet: "Douro-linjen er 99 % udviklet af Catherine Haug og 1 % af ham og Peter ...".

Svar: Udsagnet skal forstås på den måde, at det var Catherine Haug, som stod for alt vedrørende selve tegningen af kruset. Det var hende, som udarbejdede skitserne. Min rolle var at komme med ideen til linjen, herunder ideen med en linje med lodrette riller inspireret af Douro-dalen, give overordnet og indledende input til, hvordan produkterne skulle se ud, give input til småjusteringer af de endelige designs samt at stå for den endelige godkendelse af de enkelte designs.

Fordelingen 99% / 1 % er udtryk for mit skøn over hvor meget tid Catherine Haug har brugt på processen i forhold til jeg, mens mit input har præget produktet med mere end 1%.

10. Dommen side 40, din forklaring: "Før lanceringen Douro-koppen i 2021 kendte han Contrast-koppen." Kendte du ved godkendelsen af Douro-koppen Contrast-koppen?

Svar: Ja, jeg har kendt Contrast-kruset siden det blev lanceret i 2007.

11. Dommen side 40, din forklaring: "Før lanceringen af Douro-koppen foretog Bodum ingen undersøgelser, de brugte hans "næse". Hvad ligger der nærmere i dette udsagn?

Svar: Jeg er af den overbevisning, at jeg kender de relevante produkter på markedet. Jeg mener, at jeg har en god forståelse for, hvornår et produkt er en ulovlig efterligning af et andet produkt. Jeg var bekendt med Contrast-kruset og mente ikke, at Bodums Douro-krus med silikoneomslag var en efterligning. Det er stadig min opfattelse.

- 12.

- a. Er Bodum tidligere i Danmark eller uden for Danmark dømt for at have efterlignet andres designs?

Svar: Bodum er ikke tidligere dømt for at have efterlignet andres designs. Bodums designs bliver derimod ofte efterlignet af andre, og Bodum søger da at håndhæve sine rettigheder.

- b. Lader Bodum-koncernen sædvanligvis eksterne eksperter foretage forundersøgelser af markedet forud for produktlanceringer for at undgå retsstridige produktefterligninger?

Svar: Nej. I relation til sikring af, at Bodums produkter ikke krænker konkurrenters ophavsrettigheder og rettigheder efter markedsføringsloven (og lignende regler i andre lande) bruger Bodum min og virksomhedens markedskendskab, det vil sige det man kan kalde "min næse".

I relation til designregistreringer og patenter foretager vi markedsundersøgelser via et tysk advokatfirma (advokat Robert Löhr hos Schreiber, Hahn Sommerlad), som er specialiseret i denne type undersøgelser. Vi har haft en enkelt sag om et patent vedr. en osteskærer.

Robert Löhr foretog forud for Douro-kruset en kontrol af, at vi med Douro-kruset med silikone ikke krænkede noget patent.

13.

- a. Var du, da du godkendte designet af Douro-koppen med silikoneomslag fra 2021 opmærksom på, at denne kop har en har forholdsmæssigt lavere rillet kant end Douro-kruset med dobbeltvæg uden silikone fra 2019?

Svar: Ja.

- b. Vurderede du, at Douro-kruset med silikoneomslag herved kom i risiko for at krænke Contrast-kruset?

Svar: Jeg forholdt mig til, at silikone-kruset skulle fremstå som en del af Douro-serien, det vil sige have samme identitet som de øvrige krus i serien. Det synes jeg vi er lykkedes godt med. Vi forsøgte ikke at lægge os tæt på ad Contrast-kruset. Jeg vurderede, at vi ikke krænkede nogens rettigheder, hverken Fiskars eller andres, med kruset. Balancen i kruset er forsat med klar overvægt af riller (modsat Contrast) og med glat porcelænsflade (modsat Contrast).

14. Er der et funktionelt rationale bag behovet for en lavere rillet kant for så vidt angår Douro med silikoneomslag i forhold til Douro uden silikoneomslag, og i bekræftende hvilket?

Svar: Ja. Som det også fremgår af inspirationskataloget, er silikonekanten med riller på Douro-kruset lidt lavere end porcelænsrillerne i Douro-kruset uden silikone. Det er for at undgå, at man som bruger får silikone i munden, når man drikker. Jeg tror, at de fleste brugere vil foretrække ikke få silikone i munden, når de drikker af kruset.

15. Bilag 20 (Udskrift af bodum.com/dk fra 6. juni 2024) og bilag 21 (udskrift fra Elgiganten.dk 6. juni 2024):

- a. Fortsatte Bodum med at sælge Douro-kruset med silikoneomslag i Danmark via Bodums hjemmeside og Elgiganten efter Sø- og Handelsrettens dom af 22. marts 2024?

Svar: Tilsyneladende er linket på Elgigantens hjemmeside ikke blevet fjernet. Det er en fejl.

- b. I bekræftende fald:

- i. Er salget ophørt og hvornår?
- ii. Hvad var omfanget af salget (omsætningen) i perioden i Danmark?

Svar: Det skulle meget gerne være bragt til ophør nu. Salget via Elgiganten har altid været meget begrænset.

16. Bilag 22 (udskrift fra Amazon.com af 7. juni 2024, det fremgår "we are showing you items that ship to Denmark" med angivelse af priser i \$). Har Bodum indflydelse på Amazon's hjemmeside, herunder hvortil Amazon leverer?

Svar: Nej, vi kan ikke kontrollere Amazon. Vi kan i øvrigt heller ikke kontrollere Elgiganten."

Om Christian Bjørns forklaring fremgår følgende af advokatens brev herom:

"Nedenstående spørgsmål til Christian Bjørn er formuleret af advokat Peter Kierkegaard og sendt til Christian Bjørn til brug for forberedelsen af hovedforhandlingen i ovennævnte sag. Disse oprindeligt formulerede spørgsmål er gennemgået med Christian Bjørn på et møde 12. marts 2025.

Spørgsmålene er endvidere sendt til advokat Nina Ringen med henblik på bemærkninger og indhentelse af evt. yderligere supplerende spørgsmål, som Fiskars ønskede besvaret skriftligt.

Advokat Nina Ringen har fremsendt bemærkninger, herunder at visse spørgsmål var ledende, visse var uklare, visse spørgsmål burde deles op i delspørgsmål, samt protester vedr. spørgsmål som knyttede sig til Bilag N, da dette bilag, efter Fiskars opfattelse ikke indeholder en loyal og retvisende gengivelse.

Advokat Peter Kierkegaard har dernæst justeret spørgsmålene i lyset af advokat Nina Ringens bemærkninger, telefonisk gennemgået de stillede spørgsmål med Christian Bjørn og har i den forbindelse protokollet Christian Bjørns svar, som Peter Kierkegaard efterfølgende har sendt til Christian Bjørn for evt. bemærkninger. Herefter har Peter Kierkegaard færdiggjort protokolleringen af Jørgen Bodums svar.

Indsigelserne mod bilag N er adresseret i det af Bodum indleverede processkrift af dags dato. Det bestrides at bilaget ikke er loyalt og retvisende. Spørgsmål vedrørende dette bilag fastholdes derfor.

Spørgsmål/Svar

1. Dommen side 50 – 54: Kan du vedstå dig din forklaring for Sø- og Handelsretten som gengivet i dommen?

Svar: Ja.

2. Bilag P og dommens side 52 *"Der findes andre porcelænskopper med riller ... samt Pillivuyt"*: Er det korrekt at Pillivuyt siden midten af 1900-tallet har lavet porcelænskrus med riller som vist i bilag P?

Svar: Ja.

3. Dommen side 25: *"Douro serien er skabt ud fra erfaringer baseret på udviklingen af tidligere produkter (spec. Bistro og Canteen)"*. Uddyb venligst (evt. med udgangspunkt i bilag N) hvordan erfaringen baseret på Bistro kommer til udtryk i Douro.

Svar: Bistro er opbygget af en porcelænsdel der er påsat et silikonebånd. Silikonen indgår i en reces og ligger derfor bendig med porcelænsdelen.

Bistroserien indeholder bl.a. en kop med påsat kork. På grund af korkens tykkelse, forekommer et spring mellem kork og porcelæn. Den visuelle virkning er, at korken ligger uden på porcelænet som et omslag.

Bistro har en bund af enten silikone eller kork. Dvs. når koppen står på en overflade, hviler koppen på bunden af kork eller silikone og ikke på porcelænet.

Ved udviklingen af Douro-koppen er foretaget en opbygning, hvor silikonedelen virker som et svøb omkring porcelænsdelen på samme måde som Bistro kork versionen. Det betyder, at porcelænsdelen ikke er forsynet med en reces, og at silikonedelen derfor ligger uden på porcelænsdelen. Denne opbygning tager højde for at de to materialer har forskellige udvidelsesgrader og er derfor lettere at producere.

Dourokoppen med silikone har på samme måde som Bistro en bund af silikone. Når dourokoppen står på en overflade, hviler koppen på silikonebunden og ikke på porcelænet.

4. Dommen side 51: *"Douro-koppen udmærker sig ved en porcelænsende og et svøb af silikone. ... Når silikonen sættes på porcelænet, ses en tydelig overgang mellem silikone og porcelæn."*

- a. Genfindes løsningen med et "svøb" i Bodums tidligere produkter?

Svar: Ja.

- b. I bekræftende fald hvilke?

Svar: Bistro seriens kork kop udgør en opbygning hvor porcelænsdelen er nedsat i et svøb hvorved fremkommer en tydelig overgang mellem de to materialer, jf. også mit svar på spørgsmål 3.

- c. Ses løsningen med et "svøb" på Contrast-kruset?

Svar: Nej. Denne løsning findes ikke ved Contrast-koppen. I dens opbygning er porcelænsdelen forsynet med en reces hvorved porcelænsdelen og silikonedelen udgør en samlet enhed uden overgang mellem de to materialer (en integreret konstruktion.)

5. Dommen side 54: "En stærk ting ved Douro linjen er, ud over at skulle tilgodese produktion og budget, at Bodum har skabt et univers ved at finde billeddannelse fra Portugal."

- a. Er der designmæssige karakteristika i den øvrige Douro-linje, som også findes i Douro-kruset med silikoneomslag?

Svar: Ja.

- b. I bekræftende fald hvilke?

Svar: Douroserien består af en række produkter med en fælles identitet. Den bygger på en lodret rillettering hvor specielt den dobbelt væggede kop fra 2019 har et designudtryk der svarer til dourokoppen med silikone.

Rillernes udformning på de tre Douro krus (den med hank, den dobbelt væggede fra 2019 og versionen med silikoneomslag) er alle skarpe og markerede. Det understøtter ønsket om at skabe associationer til vinstokke. Der er tilstræbt samme udformning i både silikone og porcelæn.

På den dobbelt væggede kop fra 2019, som har lidt tykkere væg, end Douro med hank, er porcelænsrillerne udformet som et omsvøb om kruset. Samme indtryk går igen i Douro koppen med silikone.

De tre krus' bund er afrundet og fremstår med stort set den samme identitet.

For mig at se repræsenterer dourokoppen med silikone en naturlig videreførelse af den identitet vi finder i resten af douroserien.

6. Er der designmæssige ens eller lignende karakteristika mellem den øvrige Douro-linje (når der bortses fra Douro-kruset med silikoneomslag) og Fiskars Contrast-krus? Svaret bedes begrundet.

Svar:

Ja. De lodrette riller er et overordnet gennemgående træk for douroserien og Contrast-kruset, men rillerne er ikke ens udformet. Anvendelsen af hvidt porcelæn er også et gennemgående træk i begge linjer.

7. Dommen side 17: Er de lighedspunkter mellem Contrast-kruset og Douro-kruset med silikoneomslag, som Anne Qvist påpeger i sit svar på spørgsmål G (dommen side 17), efter din vurdering særlige for Contrast-kruset og Douro-kruset med silikoneomslag? Svaret bedes begrundet.

Svar:

I vidt omfang nej.

Materialerne silikone og porcelæn bruges på mange andre kopper og krus på markedet.

Blank hvid porcelæn og kulørte silikone kopper findes også på mange kopper og krus på markedet.

Størrelserne på de to krus er sædvanlige.

De riflede silikonekopper på de to krus er kun på det overordnede planlighedspunkter, da udformningen både hvad angår højde, rillernes udformning, afslutningen med bunden, og løsningen med svøb (Douro) i forhold til en fals (Contrast) tydeligt adskiller sig fra hinanden.

8. Dommen side 53: "Når han sammenligner de to kopper, er alt andet forskelligt ud over, at de begge er i porcelæn og silikone".

- a. Er der efter din vurdering lighedspunkter mellem de to krus, som er knyttet til en funktion og/eller som er designelementer, der er sædvanlige i markedet?

Svar: Ja.

- b. I bekræftende fald hvilke?

Svar:

Størrelsen er sædvanlig for begge krus.

Den overordnede formgivning (cylinderformet) er sædvanlig for krus. Hvidt porcelæn er sædvanligt for krus.

Anvendelse af silikone i kombination med porcelæn er sædvanligt og tjener også en funktion (varmeisolering).

Anvendelse af riller i krus er sædvanlig på porcelæn.

Anvendelse af riller på silikone tjener en funktion (bedre greb, bedre varmeisolering, brug af mindre silikone end ved massiv tyk silikonekappe)

- c. Er der efter din vurdering lighedspunkter mellem de to krus, som ikke er knyttet til en funktion og/eller designelementer, der er sædvanlige i markedet? Svaret bedes uddybet.

Svar: Nej.

Når der ses på øvrige elementer - proportionering, detaljering i forbindelse med overgang mellem de to materialer, den nærmere form-

givning af de to krus herunder facon og afrunding af bunden, udformningen og decorationen af porcelænsdel og silikonedel – er der tydelige forskelle på de to krus.”

Forklaringer

Jørgen Bodum, Christian Bjørn og Anne Qvist Sagild har afgivet supplerende forklaring.

Jørgen Bodum har forklaret bl.a., at datoen for lanceringen af Canteen-koppen er forkert angivet i Ulrik Justesens mail af 4. april 2025. Den skulle rettelig have været i 2008 eller 2009. Der er ikke andre fejl i mailen. Når det om Pavina-koppen er anført, at første salg er den 8. januar 2010, og at det første salg til Danmark er den 17. december 2009, kan han ikke forklare denne uklarhed. Efter Sø- og Handelsrettens dom er Bodum ophørt med at sælge Douro-kopper med silikone. Han kan ikke forklare, hvorfor koppen med silikone stadig optræder på Bodums hjemmeside efter dommen, som man kan se på den fremlagte udskrift, men den har i hvert fald ikke været solgt til kunder i Danmark, for der er sat spærre på lageret. Når Imerco, som man kan se af udskriften fra den 5. februar 2025, stadig sælger koppen på sin hjemmeside, må det være restsalg af produkter, som er solgt før dommen, for der er som sagt fra Bodums side spærret for salg til alle danske kunder. Han kan ikke udelukke, at f.eks. Elgiganten også har et restlager, som de fortsat sælger ud af. Bodum sælger til Amazon, og Bodum kan ikke blande sig i, til hvilke lande Amazon sælger. Når Amazon, som man kan se i udskriften fra Amazons hjemmeside, i annoncen for "Bodum Douro 2 pcs, SE Mug with Silicone Sleeve, 02,1 " linker direkte til Bodums hjemmeside med angivelsen "Visit the Bodum Store", er det ikke noget, som Bodum har givet tilladelse til. Vedrørende hans svar på spørgsmål 5 i den skriftlige vidneerklæring om linjerne i Douro-landskabet var det sådan, at alle i Bodum kendte Douro-området, så de behøvede ikke fotografier herfra under designprocessen. De havde således ikke de konkrete fotografier fra området, som ses i inspirationskataloget, da koppen med silikone blev skabt. Som han har forklaret i både den skriftlige erklærings svar på spørgsmål 11 og 12 og i Sø- og Handelsretten, bruger de i Bodum hans "næse" til at vurdere, om et design går for tæt på andres. Han godkender således alle designs. De bruger derimod advokat til at undersøge, om der er modstående patentrettigheder. Det var aktuelt at undersøge for Douro-koppen med silikones vedkommende, fordi der var en teknisk (isolerende) funktion ved koppen. Når Bodum i inspirationskataloget har vist andre Douro-produkter, som er lanceret samtidig med Douro-koppen med silikone (Sake-kop og -glas), er det ikke, fordi disse produkter har været en del af inspirationen. Det er tidligere lancerede produkter i serien, som er inspiration.

Christian Bjørn har forklaret bl.a., at han fastholder det af ham, jf. den ankede dom s. 51 n. forklarede om, at der er samme karakteristika i Bodums øvrige kopper i Douro-serien som i koppen med silikone. Forevist Douro-kop fra 2019

i rent porcelæn med riller har han forklaret, at porcelænet på denne kop, ligesom på Douro-koppen med silikone, er glat der, hvor læberne rører. Men det er rigtigt, at rillerne går længere op på 2019-koppen og derfor kun giver plads til smalle læber. Det er designmæssigt en god idé, at det glatte område er blevet større på koppen med silikone. Hvis man ser på Bodums tidslinje over udvikling af forskellige todelte kopper med plastik/silikone, så er Contrast-koppen den første todelte kop med hvidt porcelæn, riller og silikone.

Anne Qvist Sagild har forklaret bl.a., at udvælgelsen af Contrast-koppen til artiklen fra Bo Bedre fra 2017 om ikoniske krus er foretaget af personer med godt kendskab til design, og at valget af Contrast-koppen som et af de ikoniske krus viser noget om Royal Copenhagens (Fiskars') markedsposition, og hvordan man i Royal Copenhagen er lykkedes med at videreudvikle Royal Copenhagens klassiske riflede kop. Forevist Bodums tidslinje over udvikling af Bodums kopper med plastik/silikone har vidnet fastholdt, at hun ikke ser nogen rød tråd i udviklingen af Bodums kopper frem mod Douro-koppen med silikone. Den røde tråd, hun ser, er derimod fra Contrast-koppen til Bodums kop med silikone, hvor der som tidligere forklaret er store lighedspunkter i form af navnlig det hvide porcelæn, brugen af farvet silikone og riller og formen.

Normalt vil man i en designproces have en idé om at videreudvikle en eksisterende linje og have nogle idéer og inspirationskilder til, hvordan udtrykket skal være. For hende at se, er der ikke nogen sammenhæng med de i inspirationskataloget viste fotografier af vinmarker og Douro-koppen med silikone. Hvis fotografierne vitterlig var inspirationskilden, ville man normalt også have inspirationsmaterialet liggende på arkiv. Bodums Bistro-kop med korkomslag adskiller sig en del fra den her omhandlede kop med silikone. Dels er materialet anderledes, dels er omslaget i kork meget tykt. Koppen med kork skal også nødvendigvis skilles ad i forbindelse med rengøring. Hun er derfor ikke enig i Christian Bjørns svar på spørgsmål 3 i den skriftlige vidneerklæring, hvorefter koppen med silikone fremstår som en videreudvikling af koppen med kork. Hun er heller ikke enig med Christian Bjørn i hans svar på spørgsmål 4 c, hvorefter Contrast-koppen og Bodums Douro-kop med silikone adskiller sig ved, at Douro-koppen er i et svøb, hvor silikone og porcelæn er integreret på Contrast-koppen. Efter hendes opfattelse fremtræder silikone- og porcelænsdelen på begge kopper som integrerede. Contrast-koppen var efter hendes opfattelse nyskabende. Hun er derfor ikke enig i Christian Bjørns modsatte vurdering i hans svar på spørgsmål 7. Hun er heller ikke enig i det, som Christian Bjørn har forklaret i Sø- og Handelsretten om, at materialevalget (silikone) er underordnet, idet isoleringsfunktionen er afgørende i de to kopper. Isolering kunne således være opnået på en række andre måder end ved brug af silikone. Den af hende udarbejdede tidslinje indeholder ikke Douro-kopperne fra 2017 og 2019. Det skyldes, at de er i ren porcelæn. Hun har i tidslinjen kun medtaget kopper med svøb, for det var det, hun vurderede var relevant ved bedømmelsen af, om

Douro-koppen med silikone var en efterligning af Contrast-koppen. Det er korrekt, at rillerne på Douro-koppen fra 2019 i ren porcelæn, og facen/afrundingen ligner den efterfølgende Douro-kop fra 2021 med silikone. Efter hendes opfattelse er lighedspunkterne mellem Contrast-koppen og Douro-koppen med silikone imidlertid betydeligt større end mellem de forskellige versioner af Douro-koppen med og uden silikone. Der er små forskelle på rillerne på Douro-koppen fra 2019 og den med silikone fra 2021 henholdsvis Douro-koppen fra 2017. Hvis man zoomer ud og ser dem mere flygtigt, fremstår rillerne ens. Hun har i forbindelse med sine erklæringer benyttet det materiale, som hun har kunnet finde om produkterne, herunder kataloger fra Bodum, og hun har hun set på, hvad Bodum har præsenteret som inspiration mv. Helhedsvurderingen er det indtryk, man umiddelbart får af et produkt. I det foreliggende tilfælde kan den almindelige forbruger ikke uden en nærmere undersøgelse se forskel på de to kopper, når de ses ved siden af hinanden.

Anbringender

Parterne har i det væsentlige gentaget deres anbringender for Sø- og Handelsretten, dog har Bodum frafaldet anbringendet om retsfortabende passivitet.

Bodum har yderligere gjort navnlig følgende anbringender, som fremgår af selskabets sammenfattende processkrift af 30. april 2025 gældende (overskrifts- og afsnitsnummerering samt ekstrakthenvisninger udeladt):

"Ad afvisningspåstanden vedr. "fremstille" og "lade fremstille" ...

Bodums afvisningspåstand vedrørende fremstilling blev ikke tilladt fremsat for Sø- og Handelsretten, men er tilladt fremsat for landsretten.

Appellanten er et salgsselskab i Bodum Holding AG-koncernen. Produktionen finder sted via det schweiziske selskab Bodum AG og design via det schweiziske selskab PI Design AG. Der henvises til Jørgen Bodums forklaring for Sø- og Handelsretten.

Fiskars har ikke retlig interesse i en påstand over for Bodum, som omhandler fremstilling, da Bodum aktuelt ikke hverken fremstiller eller lader fremstille Douro-koppen, og ikke har planer i den henseende, hvorfor denne del af påstanden må afvises.

Fiskars må rette sine påstande om "fremstilling" mod de relevante selskaber i Bodum-koncernen.

Ad frifindelsespåstanden ...

...

Af dommen fremgår, at Bodum under proceduren har bekræftet, *"at det ikke bestrides, at Contrast-koppen nyder ophavsretlig og markedsføringsretlig beskyttelse."* For god ordens skyld understreges, at Bodum herved ikke har anerkendt, at Contrast-koppen nyder ophavsretlig beskyttelse. Bo-

dums anbringende under denne sag (både for Sø- og Handels- retten og Østre Landsret) er, at Bodum med Douro-koppen ikke krænker Fiskars evt. rettigheder til Contrast-koppen i det omfang, der for Fiskars knytter sig rettigheder til Contrast-koppen.

Der skal ved krænkellesvurderingen ikke inddrages ubeskyttede elementer

Ved krænkellesvurderingen skal der ses bort fra ubeskyttede elementer, dvs. elementer vedrørende Contrast-koppen, som er hentet fra andre værker eller blot almindelig kendt i markedet, som er uden værks-højde, som er ubeskyttet idéindhold, og/eller som i øvrigt primært tjener et funktionelt formål.

Sø- og Handelsrettens dom er forkert på dette punkt. I det første afsnit vedrørende krænkellesvurderingen opsummerer dommen en række punkter til støtte for den *"overordnede lighed"*, som alle er ubeskyttede: *"... nogenlunde samme størrelse og cylindriske form, ... samme materialer (porcelæn og silikone), hvoraf silikonen, der omslutter koppen og er dekoreret med lodrette riller, udgør den største del."*

Dernæst følger i dommen en (isoleret set korrekt) opstilling af visse af de forskelle, som kan konstateres mellem de to kopper, som imidlertid følges op af konklusionen, at kopperne *"for beskueren med det utrænede øje efterlader det samme helhedsindtryk."*

Det anføres herefter i dommen, at retten i den forbindelse navnlig lægger *"vægt på, at Contrast-koppens silikoneovertræk med lodrette rifler går igen på Douro-koppen på en sådan genkendelse måde, at Douro-koppen for beskueren med det utrænede øje efterlader det samme helhedsindtryk."* Sammenhængen mellem denne præmis og rettens indledende konstatering af, at der på en række ubeskyttede områder er en overordnet lighed mellem Douro og Contrast, må imidlertid forstås således, at retten har inkluderet disse ubeskyttede elementer i helhedsindtrykket i krænkellesvurderingen.

Hvis der alene fokuseres på det element, som er særlige for Contrast – dvs. den glidende overgang mellem silikonerifler og porcelænsrifler – er det tydeligt, også for det utrænede øje, at dette ikke genfindes i Douro-koppen, og at der ikke foreligger en krænkellesvurdering.

Hvis Fiskars gives medhold under henvisning til den overordnede lighed mellem Fiskars og Bodums silikoneomslag, indrømmes Fiskars reelt en idébeskyttelse til silikoneomslag med lodrette riller, da der er tydeligt konstaterbare forskelle mellem de to silikoneomslag på de to kopper og koppernes detaljer i øvrigt.

En krænkellesvurdering af brugskunst udført i en funktionel formgivning, hvorefter der alene inddrages beskyttede elementer, er i overensstemmelse med Cofomel-dommen, gældende dansk retspraksis, herunder eksempelvis Højesteret dom i UfR 2015.992H (Tripp Trapp) og den juridiske litteratur.

Når der ved krænkellesvurderingen alene inddrages beskyttede elementer, er det klart, at Douro-koppen med silikoneomslag ikke krænker Contrast-koppen. Der henvises til Christian Bjørns supplerende forklaring, svar nr. 7 og 8.

Ved krænkellesvurderingen skal Bodums designhistorik inddrages

Ved vurderingen af, om Douro-koppen med silikoneomslag er udtryk for en krænkelse af Fiskars rettigheder til Contrast-koppen, må Bodums designhistorik inddrages. Denne viser, at inspirationskilden til Douro-koppen med silikoneomslag er Bodums egne, øvrige, tidligere produkter.

Der er en objektiv konstaterbar sammenhæng i designlinjen mellem Bodums tidligere kopper (navnlig Bistro fra 2014), de øvrige Douro-produkter fra 2017-2020, og Douro-koppen med silikoneomslag fra 2021, jf. Christian Bjørns supplerende forklaring spørgsmål/svar 3-5.

Denne sammenhæng affejes kort i Sø- og Handelsrettens dom med følgende præmis:

"Bodums inspirationskatalog af 31. januar 2023, der er udarbejdet efter sagens anlæg, viser bl.a., at Bodum i deres designunivers tidligere har gjort brug af lodrette porcelænsrifler uden silikone og kopper med silikone uden lodrette rifler, dog ikke forud for 2007 (med undtagelse af Travel Mug og Picnic Set). Denne brug efter 2007 kan efter rettens vurdering imidlertid ikke medføre, at Douro-koppen ikke krænker Contrast-koppen."

Præmissen synes præget af en ubegrundet mistanke om, hvorvidt de oplysninger, som fremgår af Bodums inspirationskatalog, kan lægges til grund ("*... der er udarbejdet efter sagens anlæg, viser ...*"). For landsretten må oplysningerne i inspirationskataloget kunne lægges til grund.

Med præmissen forholder Sø- og Handelsretten sig ikke til, at den konkrete formgivning af Douro-koppen med silikoneomslag fra 2021, er næsten identisk med den dobbeltvæggede Douro-kop fra 2019, og at formgivningen af denne kop har nære lighedspunkter med Dourokoppen med hank fra 2017, jf. tidslinjen og Christian Bjørns supplerende forklaring.

Det er også uomtalt i Sø- og Handelsrettens præmisser, at løsningen med at lade silikone- omslaget gå rundt om koppens bundkant genfindes i Bistro-koppen, og at Bistro-koppen med korkomslag giver samme indtryk af et omsvøb, som Douro-koppen med silikoneomslag.

De designmæssige detaljer vedrørende Douro-koppen med silikoneomslag kan i meget vidt omfang føres tilbage til Bodums tidligere produkter, mens der ikke er beskyttede elementer vedrørende Contrast-koppen, som genfindes i Douro-koppen med silikone-omslag, jf. Christian Bjørns supplerende forklaring, svar nr. 7 og 8.

Fiskars vederlagskrav og Bodums tilbagebetalingskrav ...

Fiskars gjorde for Sø- og Handelsretten (og gør fortsat for Østre Landsret) et vederlagskrav på skønsmæssigt 100.000 kr. gældende, hvoraf Sø- og Handelsrettens dom gav Fiskars medhold i 75.000 kr. med bemærkning om, at ingen af parterne havde fremlagt oplysning til brug for fastsættelse af et rimeligt vederlag, herunder oplysninger om H.C. Gjeddes royaltybetalinger.

Heller ikke for landsretten har parterne fremlagt oplysninger til brug for fastsættelsen af et rimeligt vederlag.

Bodum opfyldte 5. april 2024 Sø- og Handelsrettens dom, herunder det idømte beløb på 75.000 kr. i vederlag samt de idømte sagsomkostninger med tillæg af procesrente med anke- og tilbagesøgningsforbehold. Påstand om tilbagebetaling af det fulde idømte og betalte beløb blev nedlagt med ankestævningen af 18. april 2024.

Hvis landsretten frifinder Bodum vedrørende krænkelsspørgsmålet, er der ikke grundlag for Fiskars' vederlagskrav, og Fiskars skal tilbagebetale det af Bodum betalte beløb med tillæg af procesrenter, som påstået af Bodum.

For det tilfælde, at landsretten finder, at Douro-koppen med silikoneomslag krænker Fiskars rettigheder vedrørende Contrast-koppen, og at der grundlag for et vederlag til Fiskars, gør Bodum gældende, at der ikke for landsretten er kommet nyt frem, som kan begrunde et højere vederlag end det af Sø- og Handelsretten tilkendte, og som Bodum allerede har betalt.

Bodum har ikke siden Sø- og Handelsrettens dom solgt Douro-koppen med silikoneomslag. Koppen har figureret på hjemmesider også i den efterfølgende periode, men der har ikke fundet salg sted. Der er ikke fremlagt oplysninger, som kan begrunde yderligere vederlag, betaling for markedsforstyrrelse eller lignende.

Sagsomkostninger

Principperne for tilkendelse af sagsomkostninger i henhold til artikel 14 i Europa-Parlamentets direktiv af 29. april 2004 om håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder (2004/48), som Sø- og Handelsretten henviser til i forbindelse med fastsættelsen af sagsomkostningerne gælder ens, uanset hvilken af parterne, der vinder en sag om påstået krænkelser af immaterielle rettigheder. Det vil sige, at hvis Østre Landsret giver Bodum medhold i, at der ikke foreligger en krænkelse, skal Bodum af Østre Landsret tilkendes sagsomkostninger efter samme principper, som Fiskars af Sø- og Handelsretten blev tilkendt sagsomkostninger."

Ifølge en af Bodum indleveret omkostningsopgørelse har Bodum afholdt udgifter til advokat ekskl. moms for Sø- og Handelsretten på 305.000 kr. og for landsretten på 220.000 kr. og udgifter ekskl. moms til vidne og erklæringsgiver Chri-

stian Bjørn for Sø- og Handelsretten på 61.000 kr. og for landsretten på 15.000 kr.

Fiskars har yderligere gjort navnlig følgende anbringender, som fremgår af selskabets sammenfattende processkrift af 30. april 2025 gældende (overskriftsnummerering og bilags- og ekstrakthenvisninger (bortset fra til det i påstandene nævnte bilag 1) er udeladt):

"Bodums ... [påstand over for Fiskars påstand 1 for Sø- og Handelsretten om forbud]

Det gøres gældende, at Bodums ... [påstand over for Fiskars påstand 1 om forbud] er for uklar og bred. Påstanden egner sig derfor ikke til at indgå i en domskonklusion. Af denne grund bør påstanden afvises.

Som anført i ankesvarskriftet gælder det efter fast praksis og teori, at en påstand skal være tilstrækkeligt klar og præcis for at kunne indgå i en domskonklusion, jf. Dansk Retspleje, Lars Lindenchrone Petersen & Erik Werlauff, 8. udg., 2020, s. 290 ff.

Bodums ... [påstand over for Fiskars påstand 1 om forbud] indeholder i én og samme formulering både en anmodning om afvisning og en anmodning om domsændring samt en subsidær og mere subsidær frifindelsespåstand:

"(...) de varianter af koppen vist på bilag 1, som landsretten under hensyn til farvevalg og størrelse ikke finder krænker Fiskars rettigheder"

Påstanden sammenblander således flere påstande og anbringender. Bodums påstand ... er dermed ikke egnet til at regulere parternes retlige relation, og er derfor – som nævnt ovenfor – ikke egnet til at indgå i en domskonklusion.

Påstanden bør følgelig afvises.

Bodums nye anbringende ad Fiskars påstand 1

Østre Landsret har tilladt behandling af det af Bodum i Ankesagen fremsatte nye anbringende om, at Fiskars ikke har retlig interesse i den del af påstand 1, som vedrører "fremstilling", idet Bodum ikke selv fremstiller Douro-koppen, men udelukkende er et salgsselskab, se retsbog af 21. juni 2024, side 1, sidste afsnit. I ankesagen er påstanden nedlagt "Ad Bodums påstand 1" ... som følge af Bodums anke.

Bodum har i den forbindelse gjort gældende, at Fiskars ikke har retlig interesse i den del af Fiskars påstand, som vedrører de situationer, hvor Bodum "lader [Douro-koppen] fremstille". Dette synspunkt bestrides af Fiskars.

Det fremgår af Jørgen Bodums forklaring for Sø- og Handelsretten, at Douro-koppen bliver fremstillet i Kina. Her bliver den købt og videre-

solgt af Bodum AG til Bodum. Begge selskaber er en del af Borum-koncernen, og ejes ultimativt af Bodum Holding.

Fiskars har således en retlig interesse i at få prøvet om Bodum skal forbydes at "*lade [Douro-koppen] fremstille*", jf. Fiskars påstand 1, uanset at Bodum ikke selv fremstiller Douro-koppen, da en afklaring heraf helt oplagt har betydning for parternes retsstilling.

Bodums bilag ...

Bodum har ... fremlagt to nye bilag som supplement til Bodums inspirationskatalog.

De fremlagte er dog uden bevismæssig relevans, da de ikke understøtter Bodums påstand om udviklingen af Douro-koppen. Endvidere indeholder bilagene ikke en retvisende og loyal gengivelse af produkter på det danske marked, idet der i bilagene f.eks. er indsat krus, hvor det er uklart om disse overhovedet er blevet lanceret og i givet fald hvornår, f.eks. "PICNIC SET" (2004), som ligeledes er melaminkrus med et bånd af plastik.

Det fremgår heller ikke, om produkterne er solgt og markedsført i Danmark, eller hvornår en eventuel lancering i givet fald har fundet sted. Disse forhold medfører, at bilagene ikke giver et retvisende billede af produkterne på det danske marked ved lanceringen af Contrast-koppen.

Det gøres således overordnet gældende, at bilag ... ikke skal tillades fremlagt, og hvis de tillades fremlagt, skal de ikke tillægges nogen bevismæssig værdi, jf. retsplejelovens § 341.

I forhold til bilag skal der endvidere specifikt bemærkes følgende: Bilaget er en bearbejdelse af den tidslinje, som Anne Qvist har udarbejdet til brug for sin eksperterklæring. I bilaget har Bodum indsat en række yderligere produkter i tidslinjen før 2007, altså før Contrast-koppens lancering. Af de indsatte produkter fremgår bl.a. krus fra Pillivuyt med og uden hank, Wenck-koppen, "PICNIC-koppen" og Koziol-koppen. I denne forbindelse skal det bemærkes – udover de mange forskelle det er mellem de viste krus og Contrast-koppen, se Anne Qvist Sagilds forklaring – at (i) billedet af Wenck-koppen stammer fra en udstilling i Tyskland; (ii) "PICNIC-koppen" er en plastikkop, som tilsyneladende aldrig har været produceret, markedsført eller solgt i Danmark, se tillige ovenfor herom; og (iii) Koziol-koppen med plastikring har ikke været markedsført og solgt i Danmark før 2007.

Det bemærkes, at Sø- og Handelsretten heller ikke fandt, at f.eks. Wenck-koppen og Koziol-koppen skulle tillægges nogen form for vægt.

Bodums bilag ...

Bodum har fremlagt en intern e-mailkorrespondance med Bodums Group CFO Ulrik Justesen om første salgsdato for de relevante produkter, som er vist i "inspirationskataloget". Indholdet er ikke verificeret af en uafhængig 3. mand, f.eks. Bodums revisor, og skal naturligvis ikke tillægges nogen vægt, jf. retsplejelovens § 341.

Sø- og Handelsrettens sammenligningsgrundlag er ikke mangelfuld

Fiskars gør overordnet gældende, at Bodums ankestævning ingen bemærkninger indeholder om, at Sø- og Handelsretten har haft et mangelfuldt eller fejlagtigt grundlag for sin vurdering, hvorfor må forstås, at Bodums anke alene skyldes uenighed i den konkrete vurdering og det skøn, der er foretaget i sammenligningen af Contrast-koppen og Douro-koppen, hvormed Sø- og Handelsretten fandt, at Douro-koppen krænkede Fiskars' rettigheder til Contrast-koppen.

...

Bodums udlægning af krænkelsesvurderingen er fejlagtig

...

Sø- og Handelsrettens afgørelse og vurdering ... er på linje med gældende praksis fra EU-Domstolen, f.eks. C-683/17 (Cofemel), og Højesteret, f.eks. U.2023.2688H (Anne Black), og at gældende praksis benyttes korrekt ved rettens meget grundige sammenligning mellem Contrast-koppen og Douro-koppen.

Efter Sø- og Handelsrettens sammenligning af produkterne i nærværende sag, fremgår det tydeligt, at Douro-koppen i al væsentlighed har samme designmæssige udtryk som Contrast-koppen, og at de efterlader samme helhedsindtryk, selvom Bodum har haft betydelig frihedsgrad ved design af Douro-koppen.

Det er således tale om en klar krænkelse af Fiskars' ophavsret, og rettens vurdering følger praksis.

...

Douro-koppens størrelser og farver

...

[Det er] ikke ... Fiskars, som skal løfte denne bevisbyrde [for at Bodum vil sælge i andre størrelser eller farver end vist i bilag 1]. Bodum markedsfører og sælger Douro-koppen i mange forskellige farver, der er sammenfaldende med dem, som Fiskars sælger, hvilket fremgår tydeligt af sammenligningen af Douro-koppen og Contrast-koppen. Det er ikke fremlagt oplysninger og dokumentation i sagen, som viser, at Bodum ikke skulle lancere yderligere farver. Tværtimod understøtter ..., at Bodum benytter mange forskellige farver på sine produkter, og lancerer produkter i en bred farvepalet.

Under hovedforhandlingen ved Sø- og Handelsretten har Bodum i øvrigt ikke bekræftet, at Bodum ikke er i besiddelse af, vil fremstille eller markedsføre mv. Douro-koppen i andre farver eller størrelser, end angivet i bilag 1. Dette er heller ikke sket under anken. Det gøres således

gældende, at Fiskars principale påstand 1-3 kan og skal stadfæstes, hvilket også understøttes af Østre Landsrets kendelse i "Ganni-sagen" (Ø.L.K. 17. marts 2025 i kære 10. afd. BS-43774/2024-OLR), hvor det af retten stadfæstede det af Sø- og Handelsretten nedlagde forbud, som var rettet mod en sko uanset farve.

...

Betaling af erstatning og vederlag

...

... den nedlagte påstand er identisk med den for Sø- og Handelsretten nedlagte påstand 4, dvs. Bodum tilpligtes at betale 100.000 kr. til Fiskars, da Bodum har handlet forsætlig eller i det mindste groft uagtsomt. Selv handlinger i god tro udløser et rimeligt vederlag efter ophavsretsloven og markedsføringsloven, jf. ophavsretslovens § 83, stk. 1, nr. 1, og markedsføringslovens § 24, stk. 4, jf. stk. 3.

...

Der anmodes således om, at Dommen ændres på dette punkt, hvilket dels skyldes Bodums fortsatte salg af Douro-koppen ... Jørgen Bodums forklaring under hovedforhandlingen ved Sø- og Handelsretten.

Det fremgår af Jørgen Bodums forklaring, at Douro-koppen kun sælges online, herunder at "Bodum er stærke online", og "Amazon er deres største enkeltkunde". Som det fremgår sender Amazon også produkter til Danmark, og er blandt "top 10" af danskernes foretrukne webshops.

De fortsatte krænkelse, herunder intensiveringen heraf ved salg til Bodums største kunde Imerco, ... må tillægges Bodum som grov uagtsom uanset at Bodum har betalt det af Sø- og Handelsretten idømte beløb, se punkt ... nedenfor. Der henvises i denne forbindelse til Jørgen Bodums forklaring for Sø- og Handelsretten, hvoraf det fremgår, at han kendte Contrast-koppen ved lanceringen af Douro-koppen, og før lanceringen af Douro-koppen foretog Bodum ingen undersøgelser, da Bodum brugte hans "næse".

I lyset af Bodums krænkelse, herunder den tidsmæssige udstrækning, og at Bodum har fortsat med at sælge Douro-koppen efter Dommen, herunder hos bl.a. Amazon og Imerco, er det rimeligt skønsmæssigt at tilkende Fiskars et vederlag på 100.000 kr., jf. ophavsretslovens § 83, stk. 1, og markedsføringslovens § 24, stk. 3.

Bodums påstand 2

...

Krav på sagsomkostninger

Fiskars påanker Sø- og Handelsrettens tilkendte sagsomkostninger og anmoder om, at Fiskars tilkendes de fulde sagsomkostninger for såvel Sø- og Handelsretten som for Østre Landsret.

Fiskars har krav på at få dækket sine reelle og rimelige omkostninger ved førelsen af nærværende sag, herunder omkostninger til vidneførelse af Anne Qvist Sagild, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af

29. april 2004 om håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder (2008/48), artikel 14, samt C-57/15 (United Video Properties Inc.), hvoraf fremgår, at der ved udmåling af sagsomkostninger skal ses på, hvad den vindende part faktisk har haft af udgifter til advokatbistand. Højesteret har i afgørelsen U.2021.958 H ligeledes anført, at advokatarbejds omfang skal indgå ved udmålingen af sagsomkostninger. Det bemærkes i denne sammenhæng, at Bodums forberedelse af nærværende sag har været særdeles omkostningstung for Fiskars i lyset af Bodums (i) synspunkt om passivitet, som først blev frafaldet i anken og Sø- og Handelsrettens retsbog af 11. april 2023, (ii) anmodning om udskillelse af spørgsmålet om krænkelse, hvilken anmodning blev afvist, se Sø- og Handelsrettens beslutning af 23. maj 2023 (iii) anmodning om præjudiciel forelæggelse for EU-Domstolen, hvilken anmodning blev afvist, se Østre Landsrets kendelse af 28. august 2024, og ny påstand nedlagt den 28. april 2025, jf. Fiskars protest herimod den 29. april 2025.

De i punkt (i)-(iv) beskrevne skridt, som er initieret af Bodum, har hver især medført udveksling af mange yderligere processkrifter mellem parterne. Udover at Bodum ikke har fået medhold heri, har disse skridt påført Fiskars unødvendig mange omkostninger, som Fiskars naturligvis skal kompenseres for."

Fiskars har i relation til Bodums sammenfattende processkrift gjort gældende, at Bodum alene har fået tilladelse til at fremsætte afvisningspåstand for så vidt angår det i Fiskars' påstande anførte om "lade fremstille", men ikke for så vidt angår "fremstille", og at Bodum har afgivet en bindende proceserklæring i Sø- og Handelsretten, hvorved Bodum har anerkendt, at Fiskars' Contrast-kop er ophavsretligt beskyttet.

Ifølge en af Fiskars indleveret omkostningsopgørelse har Fiskars afholdt udgifter til advokat ekskl. moms for Sø- og Handelsretten på 353.333,58 kr. og for landsretten på foreløbigt 840.495,60 kr. og derudover udgifter ekskl. moms til vidne og erklæringsgiver Anne Qvist Sagild for Sø- og Handelsretten på 34.689 kr. og for landsretten på 28.518 kr.

Landsrettens begrundelse og resultat

Formaliteten

En afgørelse af spørgsmålet om, hvorvidt Bodum begår en ophavsretlig krænkelse eller krænkelse efter markedsføringsloven ved at lade Douro-koppen med silikone fremstille, forudsætter en stillingtagen til sagens realitet, og angår ikke spørgsmålet om retlig interesse. Bodums afvisningspåstand tages derfor ikke til følge.

Den måde, hvorpå Bodum har formuleret sin påstand over for Fiskars' påstand 1 om forbud, kan ikke føre til afvisning af Bodums påstand. Fiskars' afvisningspåstand tages derfor ikke til følge.

Der er heller ikke grundlag for at nægte Bodum adgang til på samme måde som for Sø- og Handelsretten at påstå frifindelse for hele den af Fiskars for landsretten gentagne påstand om betaling af 100.000 kr. Fiskars' påstand om, at det alene skal tillades Bodum at påstå frifindelse for så vidt angår 75.000 kr., tages derfor ikke til følge.

Realiteten

Fiskars' påstand 1-3 for Sø- og Handelsretten om forbud, destruktion af lager og tilbagekaldelse mv.

Det er ubestridt, at Bodum i hvert fald frem til Sø- og Handelsrettens dom har importeret Douro-koppen med silikone fra Kina, hvor den fremstilles, og at Bodum herefter i Danmark har lagret, udbudt, markedsført og solgt koppen og har eksporteret den fra Danmark til andre lande.

En ophavsretlig beskyttelse af Contrast-koppen og en beskyttelse efter markedsføringsloven vil i givet fald angå krænkelse, der sker i Danmark, herunder erhvervsmæssig import og eksport. Da Douro-koppen med silikone fremstilles i Kina, finder landsretten, at Fiskars' forbudspåstand alene vil kunne tages til følge for så vidt angår det i påstanden anførte om lagring, import, markedsføring, udbud, salg og eksport.

Landsretten finder, at Contrast-koppens delelementer, hvid porcelæn med riller og silikoneomslag, som er kendte designelementer, er sammensat og dimensioneret på en sådan ny og kreativ måde, at Contrast-koppen må anses for at være udtryk for designerens egen intellektuelle frembringelse. Herefter og af de grunde, som Sø- og Handelsretten har anført, tiltræder landsretten, at Fiskars' Contrast-kop må anses for at være ophavsretligt beskyttet, hvilket Bodum i øvrigt ikke har bestridt. Af de grunde, som Sø- og Handelsretten har anført, tiltrædes det ligeledes, at Contrast-koppen er beskyttet efter markedsføringsloven.

Landsretten kan i øvrigt tiltræde det, som Sø- og Handelsretten har anført om forskelle og ligheder mellem Bodums Douro-kop med silikone og Contrast-koppen, og finder ligesom Sø- og Handelsretten, at det designmæssige udtryk i Bodums Douro-kop med silikone i al væsentlighed svarer til udtrykket i Contrast-koppen og efterlader det samme helhedsindtryk. Ligheden er så betydelig, at den må anses for tilstræbt, og den må anses for at medføre betydelig risiko for forveksling hos den relevante forbrugskreds. Det tiltrædes derfor, at Bodum har krænket såvel Fiskars' ophavsret til Contrast-koppen, jf. ophavsretslovens § 2, jf. § 1, stk. 1, som Fiskars' rettigheder efter markedsføringslovens § 3, ved den skete lagring, import, markedsføring, udbud, salg og eksport.

Landsretten er, bortset fra den ovennævnte ændring for så vidt angår fremstilling, enig i det, som Sø- og Handelsretten har anført om, i hvilket omfang

Fiskars' påstande 1-3 om forbud, destruktion af varelager samt tilbagekaldelse og destruktion af det tilbagekaldte skal tages til følge, og stadfæster derfor – med den anførte begrænsning angående fremstilling – det ved dommen bestemte om forbud, destruktion samt tilbagekaldelse og destruktion af det tilbagekaldte.

Vederlag og erstatning og Bodums tilbagebetalingspåstand

Af de grunde, som Sø- og Handelsretten har anført, skal Bodum betale vederlag og erstatning til Fiskars, jf. ophavsretslovens § 83, stk. 1, jf. stk. 2, og markedsføringslovens § 24, stk. 2 og 3.

Når henses til det af Jacob Braendstrup forklarede om salg af Contrast-koppen og det af Jørgen Bodum heroverfor forklarede om salget af Bodums krænkende produkt, finder landsretten, at det tilkendte beløb bør forhøjes som påstået af Fiskars til 100.000 kr., dvs. således at Bodum i tillæg til de efter Sø- og Handelsrettens dom betalte 75.000 kr. skal betale yderligere 25.000 kr. med rente som påstået fra sagens anlæg den 17. januar 2023.

Af det ovenfor anførte følger, at Fiskars frifindes for Bodums tilbagebetalingspåstand.

Sagsomkostninger

Landsretten finder, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte det af Sø- og Handelsretten ved fastsættelsen af sagsomkostninger foretagne skøn over, hvorledes et passende beløb til dækning af Fiskars' rimelige udgifter til advokatbistand og til dækning af udgiften til vidnet og erklæringsgiver Anne Qvist Sagild skal fastsættes, og stadfæster herefter det ved dommen bestemte om sagsomkostninger. At Fiskars har fået tilkendt yderligere 25.000 kr. i vederlag og erstatning landsretten kan ikke begrunde en forhøjelse.

Efter ankesagens udfald skal Bodum i sagsomkostninger for landsretten betale 221.000 kr. til Fiskars. 200.000 kr. af beløbet er til dækning af udgifter til advokatbistand ekskl. moms, 20.000 kr. er til dækning af udgift til vidnet Anne Qvist Sagild, og 1.000 kr. til retsafgift. Ud over sagens værdi, omfang og forløb, herunder Bodums anmodning om præjudiciel forelæggelse, er der ved fastsættelsen af beløbet til advokat taget hensyn til at sikre, at en væsentlig og passende del af de rimelige udgifter, som den part, der må anses for at have vundet sagen, har afholdt, bæres af den tabende part, jf. artikel 14 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/48/EF af 29. april 2004 om håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder, som fortolket af EU-Domstolen i dom af 28. juli 2016 i sag C-57/15 (United Video Properties).

THI KENDES FOR RET:

Sø- og Handelsrettens dom stadfæstes med de ændringer, at "fremstille, lade fremstille," udgår i det meddelte forbud, og at Peter Bodum A/S til Fiskars Finland Oy Ab skal betale yderligere 25.000 kr. med procesrente fra den 17. januar 2023.

Fiskars Finland Oy Ab frifindes for Peter Bodum A/S' påstand om betaling af 309.402,29 kr.

I sagsomkostninger for landsretten skal Peter Bodum A/S betale 221.000 kr. til Fiskars Finland Oy Ab. Beløbet forrentes efter rentelovens § 8 a.

Det idømte skal betales inden 14 dage.